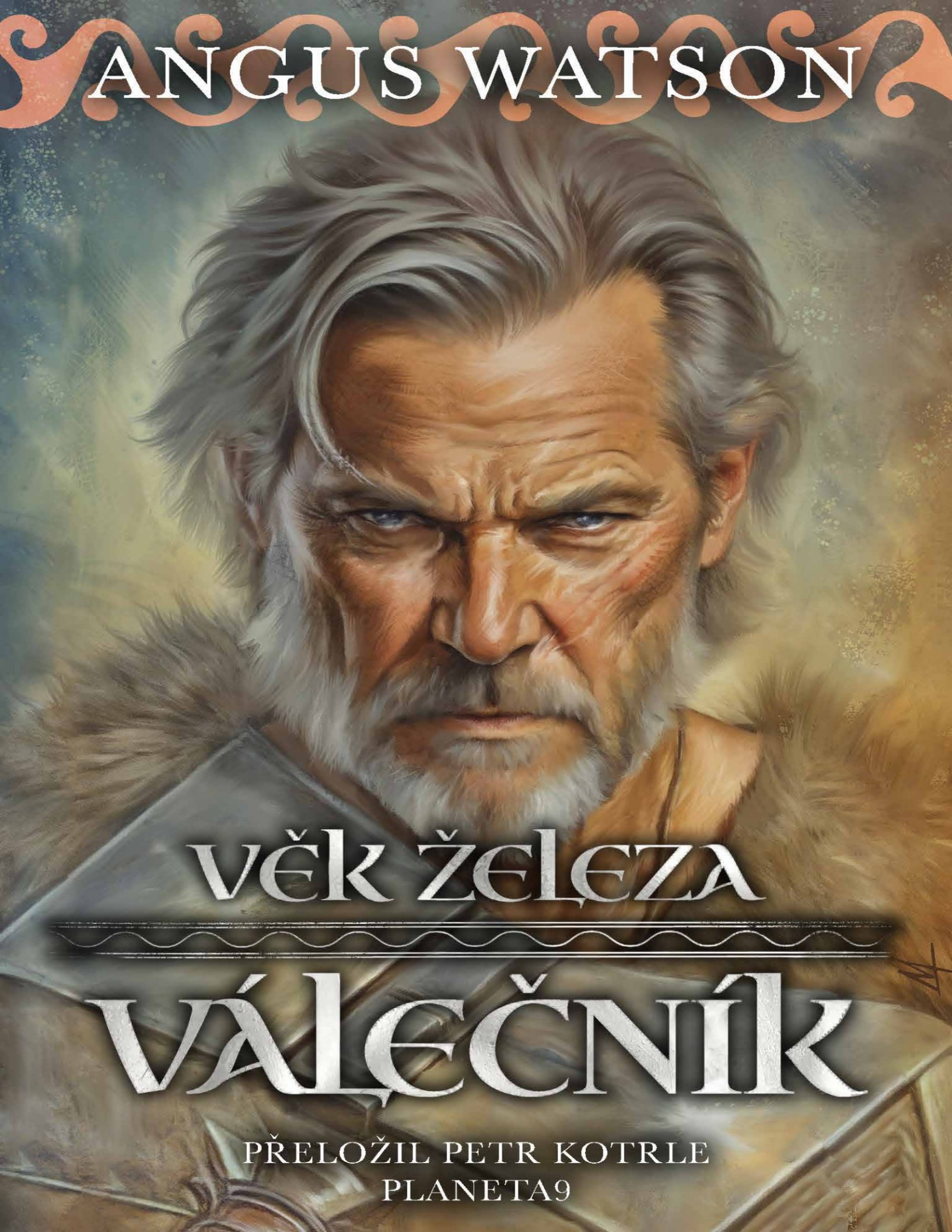

ANGUS WATSON

věk železa

válečník

PŘELOŽIL PETR KOTRLE
PLANETA9

věk železa
VÁLČNÍK

Nicole a Charliemu

ANGUS WATSON

**VĚK ŽELEZA
VÁLČNÍK**

Praha 2024

Age of Iron

Copyright © Angus Watson, 2014

Czech edition © Martin Královec – Planeta9, 2024

Translation © Petr Kotrle, 2024

ISBN 978-80-88626-40-4 (tištěná verze)

ISBN 978-80-88626-41-1 (ePub)

ISBN 978-80-88626-42-8 (mobi)

ISBN 978-80-88626-43-5 (PDF)

V ROCE 55 PŘED KRISTEM VPADLO DO BRITÁNIE DESET tisíc římských vojáků pod velením generála Julia Caesara. Před návratem do Galie nepostoupili dál než na kentskou pláž, kde přistáli.

O rok později přeplul Caesar průliv znovu, tentokrát s pětadvaceti tisíci vojáky a jízdou v šesti stech nově postavených přepravních lodích. Tato obrovská síla měla Británii zcela jistě dobýt a ovládnout. Přesto již pár měsíců po vylodění mocná římská armáda prchla zpět do Galie, aniž by se mohla pochlubit jakýmkoli výsledkem tohoto nákladného podniku.

Římané se vrátili až v roce 43 po Kristu, téměř o sto let později.

Historie vždy přijímala jediné dochované líčení invazí v letech 55 a 54 před Kristem – deník Julia Caesara –, které tvrdí, že Římané v Británii vyhráli každou bitvu, od začátku neměli v úmyslu zůstat a triumfálně odjeli zpět s neztenčenými počty.

Ve skutečnosti se ale stalo následující.

PRVNÍ ČÁST

BARTON A BLADONFORT

61 PŘ. KR.

1. KAPITOLA

„POZOR S TĚMI OŠTĚPY, PROCHÁZÍM.“

Dug Tuleňář se prodral řadami dozadu. První řada byla pro mladé, kteří se ještě nenaučili bát se bitvy, a pro staré, kteří si mysleli, že se jim dokážou vyrovnat.

Dug se řadil napůl do druhé kategorie. Na světě byl nějakých čtyřicet let, takže byl starý. A chtěl soutěžit s mladými, ale chmurné zkušenosti mu jednoznačně a někdy i ponižujícím způsobem ukázaly, že mladí pokaždé zvítězí. A i když nezvítězí, vyhrají proto, že jsou na rozdíl od něho mladí.

Přesto byl zase tady, v další podělané bitevní linii. Kdyby všechno šlo podle plánu, vedl by život úctyhodného starého muže, pána svého brochu, měl by své hospodářství na severním pobřeží Británie, stříhal by ovce, lovil tuleně, vařil humry a hrál si na schovávanou s vnoučaty. Moc k tomu nechybělo, když se osud splasil a nakopl ho do koulí. Od té doby se roky jaksi řítily kolem, a když každý z nich umíral, on nebyl svému cíli, který se při jeho zrodu zdál být tak dosažitelný, o nic blíž.

Kéž bychom mohli své životy utvářet sami, říkal si často, a nebylo to tak, že přijdou nějakí mizerové a utvoří nám je oni.

Alespoň že řady otrhanců mu vyhověly a rozestoupily se. Možná mu to tak nepřipadalo, ale strach z něho šel a pořád byl válečník. Vystouplá brada se mu ježila hustým vousem. Velkou hlavu mu chránila sice rezivá, ale robustní, nezdobená železná přilba. Naolejovaná drátěná košile v ranním slunci jasně zářila a svou tíhou zplošťovala čím dál zakulacenější břicho. Těžké válečné

kladivo, které se houpalo na kožené šňůrce z jeho pravé ruky, by dokázalo skolit jakoukoli mytickou příšeru.

Dostával zapláceno jako válečník, aby zůstal v přední řadě a organizoval vojsko, takže by měl nejspíš zůstat v přední řadě a organizovat vojsko. Ale necítil potřebu plnit každý drobný detail smlouvy. Nebo dokonce jediné dva detaily, které obsahovala. Za prvé proto, že se to nikdo nedozví, a za druhé proto, že bitva nebude. Vybere si plnou částku za den, kdy postojí v poli, jeden z tisícovky vojáků. Nebo alespoň jeden z tisícovky *lidí*. Válečníků mezi nimi bylo víc – Dug některé z nich znal a pozdravil se s nimi pokývnutím –, ale zbytek tvořili muži a ženy maximálně v kožené zbroji, kteří se za vojáky dali považovat s těžší, vyzbrojení oštěpy, ale zvyklí spíš na zemědělské nářadí. Poměrně dost z nich dokonce bylo zemědělským nářadím vyzbrojeno.

Pro Camula, co to tady dělá? pomyslel si při pohledu na malého, plešatého, ale vousatého muže držícího dlouhou tyč zakončenou obrovským sekáčkem – takovým, jaké se používaly na velrybí tuk, jestli se nepletl. Už dlouho nic takového neviděl a nejraději by se majitele zeptal, kde se vzal tak daleko ve vnitrozemí. Ale zájem o rybářské náčiní by jeho obrazu protřelého bojovníka neprospěl.

Prodral se ven na otevřenou pláň. Za improvizovanou bartonskou armádou pobíhaly po zářivém poli děti v dlouhých halenách z hrubé vlny, smály se, praly a pokřikovaly. Starší muži posedávali ve skupinkách a stěžovali si na organizaci vojska a další věci, které byly za jejich časů lepší. Nalevo, stranou všech, seděl na hromadě hadrů nepostradatelný opilý starý druid a nepřiliš souvisle vykřikoval něco o hrozící římské invazi, stejně jako desítky jiných opilých druidů, které Dug poslední dobou viděl.

Za mostem byli další, kteří se vojenské službě vyhnuli – příslušníci bartonských významnějších rodin. Někteří z nich se na Duga dívali. Možná přemýšleli, proč si jejich drazé placený žoldnér dělá přestávku. Dal si ruce v bok jako dohlížitel a snažil se vypadat, že hodnotí, kde má linie slabiny. *Zadní řada obranné linie je velice důležitá*, řekl by jim, kdyby se ho následně někdo zeptal.

DUG NEČEKAL, že bude onoho slunečného rána v bartonské armádě. Zastavil se na bartonském hradišti den předtím, když se rozneslo, že se tamtudy bude vracet jízda a vozy krále Zagara z Maidunského hradu cestou domů po vyplenění města a hradiště v Boddinghamu.

Boddingham byl menší sídlo než Barton, vzdálené přibližně čtyřicet mil severovýchodním směrem po Hřebenové cestě, které přestalo odvádět Maidunu dávky. Možná se v Boddinghamu cítili bezpečně, sto mil od sídla a hlavního města říše krále Zagara, ale po kvalitních zpevněných silnicích a Hřebenové cestě s podkladem z tvrdé křídly to pro Zagarovy vozy a jízdu byly jen tři dny – nebo méně, když se jezdci snažili. Táhnout s kompletním vojskem by trvalo mnohem déle, jak Dug dobře věděl, neboť během života pohyby vojsk popoháněl i brzdil, ale všichni, se kterými hovořil, byli zajedno v tom, že Zagarovu poměrně malému, pohyblivému oddílu vojáků na koních nedělá potíže zničit sídlo střední velikosti, jako je Boddingham. Jestli je to pravda, říkal si Dug, musí to být elitní garda samotného Makky, boha války.

Maidunský oddíl projel Bartonem před dvěma dny, ale v horlivém odhodlání potrestat Boddingham se nezdržel déle, než bylo třeba pro vyžádání jídla, vody a piva. Ale teď, na zpáteční cestě, s meči smočenými v krvi a otroky ve vleku, se může stát, že ta krutá a zdatná skupinka bude mít čas a chuť Barton napadnout. Byl prý o dost větší než Boddingham, ale také slabý a nepřípravený.

„HEJ, TY!“ křikl na Duga večer předtím nějaký muž. Tak jsou zdvořilí, tihle jižané.

„Co je?“

„Víš něco o tom, jak bojovat?“

Člověk by čekal, že potlučená železná přilba, drátěná košile

a válečné kladivo na tu otázku odpoví dostatečně jasně, ale zkušenost Dugovi říkala, že s chytrostí na tom jižané nejsou o mnoho lépe než se zdvořilostí.

„Ano, jsem válečník.“

Tak se stalo, že se ještě téhož večera ocitl na válečné radě. Ve skutečnosti se chtěl přidat k Zagarově armádě – vysilujícího života kočovného žoldnéře měl už plné zuby –, ale necítil potřebu o tom před obránci Bartonu mluvit.

Při válečné radě se přibližně padesátka důležitějších místních mužů a žen – totožných s těmi, kteří nestáli v bojové linii – namačkala do bartonského dlouhého domu. Nazývat tuto stavbu dlouhým domem bylo domýšlivé – další jižanská vlastnost, kterou Dug zaznamenal. Za prvé měla kruhový tvar. A za druhé měřila jen asi dvacet kroků. Byl to nanejvýš dům střední velikosti. Ve skutečnosti se jednalo o velkou chatrč zhotovenou z bláta, trusu a trávy napěchovaných mezi svislými sloupky do mřížové konstrukce z větví. Čtyři široké kmeny uprostřed podpíraly kuželovitou střechu z rákosí. Dug jim mohl ukázat, jak postavit stejně velkou chýši bez středové podpěry, aby získali víc prostoru. Síň byla možná starší než tato architektonická novinka, ale pod kopcem byl les a spousta lidí, takže přestavět ji by byla hračka.

Jenže tento kmen očividně nebyl architektonicky zdatný ani hrdý na své stavby. Jedna z podpěr se povážlivě nakláněla a v blízkosti dveří zela ve střeše velká, neplánovaná díra. Na konci dlouhého, horkého dne byl vzduch uvnitř i přes otvor těžký a dusný. Prospěly by dva větrací otvory ve střeše. Dug jim mohl ukázat, jak udělat i je.

Bartonský král Mylor seděl ve velkém dřevěném křesle na plošině uprostřed, přejížděl hřbetem ruky po dvou zbývajících zkažených zubech, se spokojeným výrazem civěl zakalenýma očima na návštěvníky a vydával hekavé vzdechy, které Dugovi připomínaly tuleně v letech. A když se nad tím Dug zamyslel, král jako tuleň i vypadal. Krk měl kvůli hladkým prstencům tuku širší než holou, bílou lebku pokrytou stařeckými skvrnami, která se ve světle pochodní vlhce leskla. Zpod širokého, plochého nosu vyrážely dlouhé kníry. Dug slyšel, že bartonský král se zbláznil. Zdálo se,

že v tomto případě měli klevetiví bardové pravdu.

Vedle Mylora seděl druid Elliax Zlatý, faktický vládce. Dug slyšel i to, že bartonského hlavního druida si není dobré znepřátelit. Byl možná o něco mladší než Dug, měl hubenou postavu a malé černé oči zasazené do růžového obličejce, který vybíhal do dlouhého nosu. Pripomínal tak krysu. Jestli se člověk dá posoudit podle obličejce – a Dug měl zkušenost, že ano – tohle byl malý vztekly kokot. Dug se cestou na jih setkával s druidy čím dál častěji. Vyskytovali se ve třech základních typech: moudrý léčitel, který radí a uzdravuje, šílený opilec blábolící o zkáze – v této době to byli téměř všichni, kdo měli nějakou vazbu na Řím –, a rozkazovači, jejichž obcování s bohy mělo tendenci podporovat jejich plány a posilovat moc danou postavením. Elliax patřil jednoznačně do posledního tábora.

Po Mylorově levici seděla druidova manželka, Vasin Zlatá. Její pleť byla lesklá a flekatá. Velké oči měla posazené daleko od sebe, vysoko vzhledem k čelu, takže jí skoro narušovaly linii vlasů. Dug zaslechl, že se jí říká Žabí ksicht. *Přesné*, pomyslel si. Tulení hlava, krysí nos a žabí ksicht. Starý dobrý zvěřinec.

Elliax tvrdil, že tím, jak přesvědčil Mylora, aby raději přistoupil na souboj pěti proti jednomu, než aby bránil dobře hájitelné hradiště, zachránil Barton před zkázou. V dalších deseti letech nadále sloužil svému městu jako Zagarův zástupce a výběrčí daní. Elliax prohlašoval, že pod tíhou Zagarových daní by Barton během několika let vymřel hlady, ale on Maidunu o bartonských ziscích lže a vybírá o něco méně. Jediné, co za to od lidí chtěl, bylo pár drobných darů jako půdu, jídlo a železo, nebo vůbec nejjednodušší dar ze všech – hodinku s dcerou. Zatímco ostatní začali strádat dlouhodobou podvýživou, Elliax jen kvetl, jeho žena tloustla a neprovdaná děvčata rodila děti s podezřele krysími tvářičkami. Každý, kdo si postěžoval, se ocitl mezi těmi, které Elliaxovy druidské věštby vybraly k odchodu na jih jako součást čtvrtletní kvóty otroků pro Zagara.

„Nemáme se čeho bát,“ pokračoval Elliax, jako by tam Dug ani král Mylor nebyli. „Viděl jsem to. Platíme, co platit máme, a je i v Zagarově zájmu, abychom v tom pokračovali. Nezaútočí.“

„Jenže u Zagara se nedá věřit, že bude jednat rozumně,“ zakřičela mladá žena zezadu. „Podívej se, co udělal Ioni s Cowtonem.“

Dug o Cowtonu slyšel. Všichni o něm slyšeli. Zagar vyhladil celé město. Muže, ženy, starce, děti, dobytek... dva tisíce lidí, a jen Danu ví, kolik zvířat jeho muži pobili nebo prodali do Říma. Nikdo netušil proč.

Elliax se podíval na krále Mylora úkosem. Král se hrabal v rozkroku svých vlněných kalhot.

„Kdo je váš hlavní druid?“ otázal se Elliax. Nikdo mu neodpověděl. Elliax se usmál jako ropucha, která ulovila velkou mouchu, a pak roztáhl paže: „Dnes ráno jsem v dřevěné svatyni obětoval mořského ptáka z Ostrova andělů, abych viděl, co řekne o budoucnosti. Když se pták zmítal v předsmrtných záchvěvech, vyrušil mě zvuk. Zvedl jsem oči a uviděl veverku, jak syčí na kočku. Kočka prošla kolem a veverku nechala bez újmy.“ Elliax se samolibě rozhlédl kolem, až se jeho oči zastavily na Dugových.

Mnozí lidé se na sebe podívali a přikývli. Většina vzkazů od bohů byla příliš tajemná, než aby je Dug okamžitě pochopil, ale tomuto porozuměl.

„O tom žádná!“ prohlásil nějaký tlouštík.

„Jo, jen jestli je to pravda. Tys někdy slyšel veverku syčet?“ zabručela žena za Dugem.

„O něčem takovém by se nikdo neopovážil lhát!“ zašeptal muž, kterého Dug podle zdeptaného hlasu tipoval na jejího manžela.

Elliax pokračoval: „Nahlédl jsem do ptačích vnitřností a našel jsem Danu. Řekla mi, že se od Zagara nemáme čeho obávat. Potom jsem našel Makka. Načrtl naši strategii. Počasí je suché, takže Zagar sjede z Hřebenové cesty a vydá se rychlejší trasou přes nížinu, jak to udělal cestou do Boddinghamu. Makka mi řekl, že bychom měli všechny shromáždit dole v údolí a vytvořit linii kopí a štítů mezi dvěma zákruty řeky na druhé straně mostu. Jízda a vozy nemůžou zaútočit na linii kopí.“

„Když linie kopí nepovolí,“ ozval se Dug. Za obvyklých okolností by tvrzení boha nezpochybňoval, jenže tito lidé neuměli bojovat a potřebovali, aby jim to někdo řekl. Několik starších hlasů souhlasně zamručelo, což ho povzbudilo, aby pokračoval:

„V tom případě tam můžete rovnou postavit řadu dětí s mokkými rákosy v rukou. Proč všechny nevzít nahoru do hradiště? Přes noc zapracovat na opevnění – naostřit hrany, zesílit palisádu, přidat pár kůlů do příkopu – a dovnitř se nikdy nedostanou.“

„A všechny naše usedlosti, domovy a úrodu nechat napospas Zagarově armádě!“ vychrlil ze sebe Elliax. Jeho hlas zněl čím dál výš. „Jsi stejně hloupý, jak vypadáš, severane! Vlastně bys tady vůbec neměl být. Nejsi z Bartonu. Není důvod, proč by linie kopí měla povolit. Dva bohové podle mě vědí o cosi víc než otrhaný bývalý válečník. A momentálně mi radí tři bohové, protože hlouběji v útrobách ptáka jsem našel Dwyna.“

„V tom ptákovi bylo docela těсно,“ poznamenala žena za Dugem. Manžel na ni znovu sykl.

Elliax si vyrušení nevšímal. „Vychytralý bůh plán zdokonalil. Řekl mi, abych za Zagarem poslal jezdce se vzkazem, že se rozestavíme kolem cesty, abychom jeho průchod oslavili obřadnou bitevní linií. Budeme svou zem bránit něčím, co vypadá jako projev úcty. S takovým strategickým uvažováním se v končinách, odkud jsi přišel, asi moc nesetkáš.“

„Víš jistě, že ti Dwyn řekl tohle?“ Dug se ještě nikdy nepokusil slova nějakého druida zpochybnit, avšak Elliaxův plán byl šílený. „Tam, odkud jsem přišel, ví skoro každé dítě, že štěstí přejí připraveným, takže se některé věci neprozrazují.“

Elliax se přezíravě ušklíbl. „Máme praky, mnohem víc, než kolik jich může mít Zagar. Jeho lidé budou na koních a ve vozech, my budeme za štíty. Jestli se nás Zagar pokusí napadnout, štíty nás ochrání a oplatíme jim krupobitím smrti. Zagar není pitomec. Nezaútočí! Ví, že by to bylo marné. Kromě toho na mě promluvili bohové. Kdybys je víc poslouchal, možná by ses nepotuloval touhle zemí a neškemral o práci. Navíc ve svém věku. Je to ostuda.“

Dug zrudl. Elliax se od něho odvrátil a rozvedl svůj plán do podrobností. Bylo to k vzteku, ale nápad toho namyšleného debila měl něco do sebe. Útočit proti linii kopí na koních nebo na voze je skutečně sebevražda. Vědí to i koně, takže je to navíc skoro nemožné. A pravdu měl i s vrhacími zbraněmi. Převaha praků

a štítů na straně Bartonu by měla jakoukoli hrozbu projektilů zneškodnit.

Také geografie nahrávala Bartonským. Ten, kdo by se chtěl z pravděpodobné Zagarovy trasy dostat na bartonskou půdu, musel by překonat řeku. Jediný most na míle daleko stál uprostřed dlouhého zákrutu. Jízda by si s linií kopiníků nejlépe poradila tak, že by je tryskem objela a napadla zboku nebo zezadu. Pokud by armáda byla chráněná dvěma kličkami meandrující řeky, nedalo by se to provést. Ale stále zůstávala jedna velká, do očí bijící vada.

„Proč nezůstaneme na téhle straně mostu?“ zeptal se Dug. „S hrstkou vojáků ho můžeme udržet, ochránit většinu půdy a na to tvoje malé procesí ti pořád zůstane dost lidí. Jestli Zagar zaútočí a tvoje dlouhá linie pekařů a hrnčírů povolí, což se nejspíš stane, budeme v pasti mezi ním a řekou a nedopadne to s námi dobře.“

Elliax se zašklebil, jako kdyby se právě někdo vymočil na smrtelné lože jeho příbuzného. „Dál chceš zpochybňovat bohy? Oni na rozdíl od tebe vědí, že na druhé straně řeky je cenný majetek.“

„A není ten majetek čistě náhodou tvůj, že ne?“

„Nechceš raději držet hubu a neztrapňovat se? My máme majetek společný. Je to půda *všech*, osle ze severu.“ Elliax na něho vztekle hleděl, ale pak se usmál, jako by se mu vybavila nějaká příjemná vzpomínka. „Anebo bys možná chtěl silnější věštbu? Co kdybys přišel blíž? Ať se můžeme podívat, co prozradí o Zagarových úmyslech tvoje vyhřezlé vnitřnosti. Ve tvém tlustém břiše uvidíme na deset zim dopředu! Bobe, Konopáči, co kdybyste zjistili, kolik toho tenhle všeználek ví o bojování?“

Dva ze čtyř strážných postoupili dopředu a povytáhli meč z pochvy o několik šířek prstu. Oba byli mohutní. Jeden měl protáhlý obličej s výrazným čenichem a ohrnuté rty odkrývající nezvykle bílé zuby. Druhý měl kulaté tváře a nápadnou rudou jizvu táhnoucí se od každého koutku úst až po rozcuchané vlasy. Dug věděl, jak takové zranění zařídit; dotyčného se udělá v každém koutku úst krátký řez a potom se mu způsobí bolest. Metoda, jíž byl Dug svědkem, používala železný vrták zanořený

mezi zápěstní kůstky. Oběť zařvala a roztrhla si kůži od úst až po uši. Pokud se rány zahojily a oběť nepodlehla infekci, zůstala jí jizva ve tvaru úsměvu. Daleko na severu se tomu říkalo scrabbijské políbení podle kmene, který je s oblibou rozdával. Muži si zpravidla nechávali narůst vousy, aby jizvy zamaskovali, ale tento se holil, aby vynikly. Nedalo se popřít, že je to celkem působivé, pokud chce někdo vypadat jako mizera, ze kterého jde strach. Jeho parťák vypadal ještě drsněji.

Dug došel k závěru, že si s nimi nic začínat nebude.

„Tak jdeš? Nebo jsi zbabělec?“ ušklíbl se Elliax.

Dug na něho hleděl a doufal, že má na tváři nevzrušený, povznesený výraz. Nepotřeboval si něco dokazovat tím, že si to rozdá se čtyřmi válečníky. Ani se dvěma. Kromě toho, jestli měli v plánování prsty Dwyn, bůh lstí, Makka, bůh války, a Danu, matka všech bohů, Dugovi nepříslušelo se hádat. Nic mu nebránilo dohodnout si slušnou odměnu za to, že se postaví do linie, a další den odejít jako někdo, kdo je bohatší a pořád má vnitřnosti v břiše.

„Tak jdeš, ptám se?“

„Zůstanu tady.“

„Blbý, tlustý a ještě k tomu zbabělec. Tomu říkám válečník!“ Elliax se triumfálně rozhlédl a jako by trochu povyrostl. „Neznalých poznámek tohohle blba si nevšímejte. Viděl jsem cestu. Plán je připravený a král Mylor s ním souhlasí.“ Mylor zvedl hlavu a usmál se, když zaslechl své jméno, ale hned nato se vrátil k tahání se za genitálie. Elliax pokračoval: „Ničeho se nebojte. Zagar se nedostal tam, kde dnes je, beznadějnými útoky proti jasné převaze. Nic nám nehrozí.“

TAK SE STALO, že další den ráno se všichni, kteří nebyli moc mladí, nemohoucí ani důležití, a tak mohli držet zbraň – dohromady kolem čtyř tisíc mužů a žen –, s prvním světlem odšourali přes most na velké pole a shromáždili se mezi dvěma zákruty řeky. Směsice rolníků, řemeslníků a dřevorubců z Bartonu a okolních

vesniček a usedlostí zmateně, ale dobrácky přecházela sem a tam, jak z nich Dug a další formovali co nejúčinnější bojovou linii a ty, kteří měli štíty a kopí aspoň trochu slušné, stavěli dopředu. Několik lidí s dlouhými kopími Dug poslal dozadu – podle teorie, že když první řady zahájí boj zblízka, zadní řada může dlouhými zbraněmi nepřítele pořád bodat. Věděl, že je to k ničemu – pokud se tahle přední linie pustí do boje s oddíly, které jsou aspoň trochu vycvičené, jsou všichni v loji –, ale aspoň měl co dělat a mohl předvádět, že se vyzná.

Děti a staří přešli za řeku a shromáždili se tam. Stoupili si na vozy, bedny a sudy, aby průchod Zagarovy armády viděli. Nejpřednější rodiny dorazily jako poslední, nastrojené do parády, která už cosi pamatovala. Mylor, Elliax a jeho žena Vasin přijeli úplně nakonec. Křesla z dlouhého domu si nechali připevnit na největší vůz.

Se stoupající teplotou nového dne se za linií kopí rozvinula karnevalová atmosféra. Šílený druid přestal vykřikovat, děti si hrály míň divoce a starší lidé při popíjení a tlachání o minulých bitvách zapomněli remcat. Mezi nohama se motala štěňata. Starší psi chodili kolem a hledali pomazlení nebo zbytky jídla. Linie byla čím dál děravější, jak si její členové odcházeli opatřit něco k pití, někde si dřepnout nebo se jen tak projít.

Dug se právě prodíral linií zpátky, aby pozdravil několik starších chlapíků s obrovským sudem cideru, jehož si předtím všiml, když se zpoza remízku vzdáleného nějakých čtyři sta kroků vynořilo Zagarovo vojsko. Stačilo několik výkřiků, aby všichni zpozorněli, a davem se rozšířilo ticho, jako když se krev vpíjí do písku.

„Zvedl bys mě, prosím?“ Byl to malý, vyzáblý klučina s obrovským hnědým očima a chomáčem vlasů rudohnědého odstínu čerstvě zorané země. Díval se nahoru na Duga. „Prosím?“ Chlapcovy oči se zvětšily ještě víc.

Dug si povzdechl a zvedl si chlapce na ramena. Nevážil skoro nic.

„To je Zagar?“ zeptal se štěbetavým hlasem.

„Nejspíš. Jo.“ Průvod vedl osamocený jezdec. Na sobě měl obrovskou zlatou přilbu s rohy, blyštivě černou drátěnou košili a černé kožené kalhoty. Jeho vraník – největší, jakého kdy Dug

viděl – byl obdobně ozdobený čepičkou se zlatými rohy a přikrytý přehozem z černého kroužkového brnění, který mu chránil zadek.

„Co to má na hlavě?“

„Ty nevidíš?“

Dug cítil, jak na něm chlapec maličko poklesl. On sám viděl dobře nablízko i do dálky, věděl ale, že mnoho lidí má s jedním nebo i obojím potíže. Když byl mladý, nedělal žádné ústupky, protože byl přesvědčený, že všichni vidí stejně dobře jako on, jen z nějakého zvráceného důvodu předstírají, že jim to nejde. S věkem byl tolerantnější.

„Na přilbě má rohy.“

Chlapec zbystřil. „Proč?“

„Možná aby z něj šel strach, nebo se třeba snaží přesvědčit lidi, že je Kornonos, rohatý bůh zvířat. Nejspíš moc nevyrostl a myslí si, že ho lidé budou brát za vyššího, když si vezme velkou čepici. Ale lidé si samozřejmě budou myslet, že je to jenom prdola s velkou čepicí.“

Kluk se zahihňal. Zagar ve skutečnosti vypadal docela mohutně, ale Dug nepatřil k těm, jimž by pravda překážela při shazování lidí, jež podezíral z nabubřelosti.

„Ta halena, kterou má na sobě – a přikrývka na zadku jeho koně –, je kroužkové brnění. Jsou to stovky nebo tisíce – v tomhle případě spíš tisíce – navzájem propojených železných kroužků. Ochrání tě to před kameny z praků, seknutím meče a podobně. Ale proti tomuhle to moc platné není.“ Dug zvedl válečné kladivo. Chlapec se zatetelil radostí. Byla to jednoduchá, ale účinná zbraň, o nic složitější než kombinace kamene přivázaného ke klacku, která se těšila popularitě odnepaměti. Kus železa připomínající velikostí a podobou velký dřevák se vytvaroval kolem loket dlouhé násady z dubu vytvrzeného ohněm a do kříže se přichytil koženými řemínky. Oba konce násady byly naostřené do hrotů.

„Kroužkové brnění smí nosit jenom králové a válečníci.“

„Ale ty je máš!“

„Jo, Správně. Protože jsem válečník... To moje má spíš stovky kroužků – není tak ohebné a lehké jako jeho.“

„A jeho kůň je válečník? Nebo král?“

„Ehm... jedno ani druhé. S pravidly je to tak, že když získáš velkou moc, můžeš je porušovat. A vytvářet.“

„Máš zvláštní hlas.“

„Jsem ze severu.“

„A proč se válíš?“

„Prosím?“

„Že jsi váleník.“

„Říká se válečník. A není to ten, kdo se válí, ale ten, kdo bojuje. Je to titul podobně jako král. Jenže tenhle je třeba si zasloužit. Musíš zabít deset lidí v bitvě. Pokud pět lidí, kteří už válečníci jsou, potvrdí, že jsi to udělal, tak tě prohlásí za válečníka a dají ti tohle.“ Dug poklepal na neuměle vytvarovaného železného medvěda, který mu visel na koženém řemínku na krku. „A můžeš nosit kroužkové brnění. Je to elegantní způsob, jak zajistit, že se válečníkem stane méně lidí, a mít život bezpečnější, když už se ti to podaří. Jako válečník si taky můžeš říct o vyšší cenu, když se necháváš najmout. A lidi se k tobě chovají líp, třeba ti v krčmě dají najíst s tím, že ji ochráníš, pokud bude třeba.“

„Mohl bych ten náhrdelník s medvědem dostat?“

„Ne. Musíš si ho zasloužit.“

„Ale náš kovář by mi ho vyrobit mohl?“

„To sice ano, ale když se někdo za válečníka vydává falešně, trestá se to umučením.“

Kluk na Dugových ramenou chvíli přemýšlel.

„Asi to za to nestojí.“

„Ne.“

„A ten chlap v černém je kdo?“

„To bude Zagarův hlavní druid Felix.“ Dug si pro štěstí odplivl. Říkalo se, že Felix, Zagarův římský druid, ovládá magii bohů tak, jak to v Británii nikdo nedokázal už několik generací. Dug slyšel, jak Felix zmařil plány nepřátel tím, že jim na dálku přečetl myšlenky, a další historky o tom, jak lidem vyrval duši z těla nebo je roztrhal na kusy jenom tím, že se na ně podíval. Nedalo se věřit všemu, co bardové vyprávěli a zpívali, dokonce ani většině z toho, ale Dug slyšel o Felixových schopnostech tolik, že něco z toho musela být pravda. Zachvěl se, přestože den byl teplý.

„A kdo jsou ti další? Kuš!“ vyjekl kluk.

„Přesně tak.“ Za králem Zagarem a Felixem jelo na koních padesát mužů a žen. Na přilbách neměli rohy, jejich kroužkové brnění nebylo tak nablýskané a zašpičatělé šafrony byly z matného železa. „To jsou válečníci.“

Jeli dvě stě kroků od nich a hleděli přímo před sebe. Bartonská linie kopí, která najednou vypadala tak žalostně, jim nestála ani za pohled. Určitě dostali příkaz, aby se pro efekt nedívali do stran. To mu prozradilo dvě věci. Za prvé, že Zagar se rád předvádí, a za druhé, že v maidunském vojsku panuje pevná kázeň. Znepokojivě pevná.

Jezdce následovaly vozy.

„Válečné vozy se stavějí tak, že dřevěné rozpěry jsou zatížené, aby dokázaly překonávat hrboly, úzké potoky, mrtvoly... Na každém jsou dva, vozataj a voják. Vidíš tu první skupinu, s vojáky v brnění?“

„Vidím!“

„To jsou těžké vozy – míň pružné, pevnější. Přijedou až k bitevní linii. Voják po nepřátelích hodí několik oštěpů. Nejspíš nikoho nezabijí, ale může se stát, že se oštěp zarazí do štítu, takže se pak nedá použít vůbec, nebo jen obtížně. Nebo může probodnout dva štíty, které se překrývají, a spojit je dohromady, pokud se železný hrot ohne. Dva vojáci si pak musí vybrat, jestli budou bojovat spolu, nebo je zahodí –“

„Co bys udělal ty?“ skočil mu do řeči kluk.

„Když se mi to jedenkrát stalo, tak jsem štít zahodil. Používat meč bez štítu má něco do sebe. Člověku to může svým způsobem osvobodit smysly, změnit celý směr –“

„Co dělají vojáci, když odhodí oštěpy?“ zeptal se chlapec.

Dug ho málem shodil z ramen, ale vzpomněl si, že dcery ho vždycky přerušovaly, když jim radil nebo vyprávěl, a tak se na jejich památku rozhodl být k tomu hovnousekovi trochu tolerantnější.

„Když voják nemá oštěpy, zpravidla z vozu seskočí a jde do boje s mečem, kladivem, kopím – s čímkoli. Tady na jihu se většinou používají meče, velké, železné, oboustranné meče, kterými se seká.

Římané používají kratší, špičaté meče k bodá–“

„Ty máš meč?“

„Já? Ne. Míval jsem. Měl jsem jich pár, ale teď jsem kladivář. Takže voják začne zabíjet lidi a přitom se snaží nenechat se zabít, zatímco jeho vozataj se motá někde vzadu a sleduje, co se děje. Když se chlap na nohou unaví nebo utrpí zranění, stáhne se nebo zamává na vůz, který pro něho přijede a odfrčí s ním do bezpečí. Osvěží se, vychčije, možná i vykadí, popadne něco k pití a zamíří zpátky do bitevní vřavy. Je to znamenitý způsob boje, když jsou k němu prostředky.“

„Proč jim z vozů trčí ty velké meče?“

Dug se snažil nedívat na zahnuté čepele, jež trčely na délku lokte z náboje každého kola těžkých vozů. Při vzpomínce se zachvěl. „Když nepřátelé utíkají, rozjedeš se za nimi. Ty čepele jsou ostré. V jednu chvíli někdo běží, ve druhou nemá nohy od kolen dolů.“

„Co jsou ty další? Vypadají menší.“

„Lehčí válečné vozy. Vozataj bez pancíře, nebo jen s lehkým, a muž s prakem nebo někdy lučištník. Žádné čepele, díky Danu, ale i tak jsou nepříjemné. Jejich hlavní výhodou je rychlost. Zapojují se do boje z dál–“

„Máma říkala, že nejodvážnější vojáci chodí do bitvy nazí, aby ukázali, jak jsou stateční, že ani nepotřebují pancíř.“

„Stává se to. Ale není to statečnost. Bitvy jsou už tak dost nebezpečné. Člověk nemusí být nahý, aby to uměl ocenit. Většinou toho moc vypili, nebo se chtějí předvést; obvykle je to směsice obojího. A vždycky jsou to chlapi. Ženské jsou chytřejší. Naháče nemá nikdo rád, a vždycky je zabijí nejrychleji. Často vlastní strana.“

„Tys někdy šel do bitvy nahý?“

„Ne. Ale jednou na naši skupinku zaútočila celá tlupa naháčů. Ten den bylo chladno a jejich modré pindíky mířily přímo na nás – jako když myši vykukují z chlupatých děr, prohlásil někdo. Byli ještě kus od nás, když děvče na naší straně jednoho trefilo prakem do koulí. To byly zvuky!“ Dug se uchechl. „Smáli jsme se tak, že jsme málem nedokázali bojovat. Bylo to na březích Linny Foith, velkého průlivu, který je odsud mnoho mil na sever, ale

z místa, odkud jsem, pořád daleko na jih. Právě jsem se zavázal roční službou –“

„A co jít do boje pomalovaný modře?“

„To jsem dělal, ale nelíbilo se mi to. Když jsem byl s Murkanci, šel jsem do bitvy a obě strany se pomalovaly modře, aby tu druhou zastrašily. Všichni jsme si připadali jako pitomci a nedalo se pořádně poznat, kdo je kdo. Jsem si celkem jistý, že jsem tenkrát zabil kamaráda. Někdy v člověku vypění krev. Oháněl jsem se po všech modrých a úplně jsem zapomněl...“

„Zabiješ mě, jestli Zagar zaútočí?“

„Ne.“

„Zabije nás Zagarovo vojsko oba?“

„Ne, kdepak. Nemůžou nic dělat. Jsou to možná samí válečníci, ale je to jenom malá část jeho armády a nás je desetkrát tolik. Díky řece nás nedokážou obejít z boku a čelně zaútočit taky nemůžou. Protože máme kopí a oni mají všichni koně. Pokud zůstaneme takhle v linii, bude to dobré. Ale jestli z koní sesednou, můžeme mít problém, a jestli naši linii naruší, budeme v průšvih, zatímco kdybychom zůstali na druhém břehu řeky, nebo ještě líp uvnitř hradiště...“

„Cože?“

„Tím se netrap. Zvládneme to.“

Průvod pokračoval. Za válečnými vozy následovala jízda, opět nejdřív těžká a potom lehká. Padesátka jezdců hned za Zagarem byla zřejmě jeho slavná elita, ale ani těch pár set příslušníků těžké jízdy nevypadalo o moc hůř. Duga by nepřekvapilo, kdyby to byli taky válečníci.

Nejzajímavější byla pro Duga lehká jízda – zejména jedna její část. Na bližší straně průvodu jelo na koních šest lučištníků s dlouhými vlasy a holýma nohama. Plavovláska v čele si bartonskou linii prohlížela. Jako jediná ze Zagarovy armády neodvrátila hlavu.

„To jsou bohyně?“

„Je to tak, synu, mohly by být.“

„A co jsou zač tihle?“

„Hudebníci.“

Jakoby na důkaz jeho slov zvedli muži uzavírající Zagarovo vojsko žesťové nástroje ke rtům a spustili řvavou kakofonii. Dřevěné klapačky upevněné na čepech v ústí nástrojů vyluzovaly bzukot připomínající roj obrovských včel.

„Říkám hudebníci, ale hudba to není,“ uchechtl se Dug.

Muži a ženy v bartonské bitevní linii se dívali na sebe navzájem a znovu na trubače. S výjimkou hřmění to byl nejhlasitější zvuk, jaký kdy většina z nich slyšela. Chlapcovy nohy mu stiskly krk pevněji.

„Neboj se, je to jenom hluk!“ překřičel Dug sílicí rámus, kvůli chlapci, ale taky kvůli ostatním nablízku. „Bude to dobré! Mohl bys ty nohy trochu povolit?“

Zagarova armáda byla teď ve výhledu celá, roztažená tak, že svou délkou přesně odpovídala bartonské linii. *To asi nebude náhoda*, pomyslel si Dug. Jízda a vozy jako jeden zatočily proti nim. Trubky zavřískly ještě hlasitěji. Mylorovo nejisté pseudo vojsko o krok couvlo. Rohy umlkly. Uprostřed maidunské linie se rozevřela mezera, kterou pomalu, kolébavě projel k Bartonu osamocený válečný vůz. Místo koní jej táhli dva vrávorající, nazí, zakrvácení muži. Do vozu byli zapřaženi koženými řemínky připevněnými k silným železným hřebům, kterými jim probili ramena. Na voze stála a bičem muže popoháněla vpřed mladá žena s velkými, rozhoupanými holými prsy.

Bartonskou linií se rozběhlo brebentění, jako když se vítr rozletí pšeničným polem. Kdosi řekl, že jeden z mužů zapřažených do toho hrůzného vozu je Kris Ovčák, boddinghamský král. Druhý byl posel, jehož vypravil Elliax za Zagarem se vzkazem o plánované přehlídce.

Král Boddinghamu se najednou skácel hlavou napřed a posla strhl s sebou.

„Kluzký kuní koule,“ promluvil Dug, „tohle se mi nelíbí.“

2. KAPITOLA

ZAGAROVA ARMÁDA STÁLA BEZ HNUTÍ. DUG SI SUNDAL CHLAPCE Z RAMEN, DŘEPL SI A PŘITÁHL SI HO K SOBĚ.

„Utíkej,“ řekl mu. „Zpátky přes most a nahoru na hřeben.“

„Do hradiště?“

„Ne. Zůstaň na hřebeni a dívej se. Možná se jenom předvádějí. Ale jestli Zagarova armáda naši linii prorazí, rozběhni se po Hřebenové cestě pryč od Bartonu. Nezastavuj se, dokud nebudeš u dalšího hradiště.“

Chlapec na něho hleděl.

„Běž!“

Rozběhl se. Dug stál na místě.

Zagarova armáda zůstala nadále nehybná, s výjimkou šestice lučištnic na koních, které klusem vyrazily dopředu. Těsně v dosahu bartonských střelců z praků zadržely koně a zastavily se, s rozestupy nějakých deset kroků. Koňské ocasy sebou švihaly a s vlasy žen si pohrával mírný větřík. Kovové konce těžkých luků, které držely všechny v levé ruce, se blyštěly v jasném ranním slunci. Většina luků neměla větší sílu než praky, ale tyhle vypadaly jinak. Byly vytvarované do dvojitého oblouku, jako když racek plachtí vzduchem, a vyrobené z mnohem silnějšího dřeva než tenké luky s jedním obloukem, na něž Dug doposud narazil. Nejspíš to nebyl důvod k obavám. Podle jeho zkušeností přílišná složitost zbraň oslabovala. Poklepal na své kladivo.

Ženy sáhly pro šípy, nasadily je, natáhly tětiny, zamířily do výšky a vystřelily. Šestice šípů se dostala mnohem výš a dál, než kam mají šípy dolétnout. Pět jich překonalo bartonskou linii a dopadlo neškodně před diváky. Jeden doletěl trochu dál a zabodl se staršímu muži do hrudi. Ten zavřískl, upustil cider a skácel se dozadu. Šestice žen dala luky dolů, dosedla na koně a zahleděla se klidně před sebe, jako by se kochala výhledem.

„Připravit ke střelbě!“ ozval se rozkaz odněkud v bartonské linii. Následovala pauza, jak několik set prakistů šmátralo v brašnách.

„Pal!“ Stovky malých kulatých projektilů vzlétly po elegantních

parabolách. Přistály v místě, kde by byla šestice lučištnic, nebo blízko něho, pokud by jezdkyň nevyrazily tryskem vpřed, s duněním kopyt na tvrdé zemi. Jako by to byl synchronizovaný tanec, ženy zvedly luky a vytáhly z toulců na zádech šípy. Nasadily šípy, natáhly tětiny, namířily a vystřelily.

Šest šípů vlétlo do bartonské linie. Čtyři narazily do štítů a rozmetaly třísky do stran. Dva z nich uvízly v hutném dřevě, dva prošly a zabodly se do těch, kteří je drželi, jednomu do prsou a druhému do břicha. Šípy, které štíty minuly, zasáhly obličej dvou mužů vystrkujících hlavy zpoza dřevěné ochrany, aby mohli ženy okukovat. Hlavy se jim rozprskly v tříšti krve a mozku.

Mrtví muži se svalili. Zranění vrískali a padali dozadu na své přátele. Lidé ječeli. Mezerami, které ve zdi ze štítů zanechali padlí, prosvištělo šest dalších šípů. Vřískání rozčíslo vzduch. Nářek zraněných zanikl v panickém kvílení. Takové střely zdejší ještě nikdy neviděli.

Šestice maidunských lučištnic s rozevlátými dlouhými vlasy popoháněla koně nohama, jezdila sem a tam a zasypávala linii bartonských kopiníků dalšími a dalšími šípy.

Linie zavrávala a potom se zkroutila. Lepší štíty sice dokázaly šípy zastavit, ale takových bylo málo. Jak muži a ženy padali, otevíraly se ve štítové hradbě další mezery a hroty šípů prorážely kůži, vlnu, len a maso.

Maidunské jezdkyň se otáčely, útočily jako hejno ptáků a posílaly do bartonských řad jeden šíp za druhým. Bartonští jako by se probrali z apatie, několik se jich proti útočnicím rozběhlo, ale jediným výsledkem bylo, že je šípy proklály dřív, než stačili udělat několik kroků.

Dug se na to díval, mhouřil oči a kousal si spodní ret. Žaludek mu v břiše metal salta.

Bartonští střelci z praků nemohli po lučištnicích pálit přes vlastní kopiníky, a tak se tlačili dopředu. Štíty uhýbaly do strany, aby střelci získali výhled, ale jezdkyň jako by přesně věděly, kde se škvíra objeví, ještě než se to stalo. Střílely do mezer. Prakisté umírali.

„Soustředte se!“ zakřičel Dug. „Odvahu! Když vystřelíte všichni

současně, sejmete je!“

Podařilo se mu dát dohromady skupinu prakistů. Křikem, strkáním a údery přesvědčil několik mužů, aby na jeho povel dali štíty dolů, a své střelce připravil. Ženy zamířily k nim. Ještě chvíličku... Když se nadechoval, aby zakřičel povel, lučištnice obrátily koně a vyrazily tryskem zpátky k Zagarovým liniím. Ohromeným lidem z Bartonu po nich zůstala jen hlína odletující koním od kopyt.

„Kuní vocasy,“ ulevil si Dug.

Bartonští muži a ženy sborově vydechli úlevou. Mrtvé a zraněné odtáhli dozadu. Lidé začali pokřikovat a snažili se linii přeskupit. Jejich pokřik však zanikl v řevu hrůzy, když Zagarova těžká jízda přešla do klusu a pak burácivě, s kopími skloněnými, vyrazila proti bartonskému pravému křídlu. Nalevo se hnalo vpřed padesát Zagarových elitních jezdců a nad hlavami kroužilo dlouhými meči. Vedl je král Zagar. Máchal těžkým mečem kolem rohaté přilby, jako by vůbec nic nevážil. Hudebníci, z jejichž nástrojů se nadále valily řvavé, pulzující bouřkové fronty zvuku, je následovali.

„Stůjte! Stůjte! Stůjte!“ vykřiklo několik mužů v bartonské linii včetně Duga. Ale ještě než Zagarova jízda překonala polovinu vzdálenosti mezi nimi, víc než půlka bartonských obránců se otočila a dala na útěk. Linie se zhroutila. To, co měl být průvod a mohla být bitva, se změnilo v chaotický ústup.

Ty, kteří se neobrátili na útěk, probodly hroty kopí, rozsekaly meče, ubodala kopyta a od dolních částí nohou oddělily čepele na kolech vozů. Ti, kteří utekli, nedopadli o mnoho lépe. Zagarovi muži zpomalili koně a vytvořili linii, která sekáním a bodáním rozpoutala jatka.

ELLIAX ZLATÝ stál na voze vedle krále Mylora a jeho ústa se s každou vteřinou rozšiřovala. *Pro Bela, co to Zagar dělá?* Podíval se na Mylora. Král se na něho nahoru usmíval a naprázdno polykal.

„Otoč to!“ zakřičel Elliax.

Vozka přetáhl voly bičem a zvířata těžkopádně vykročila, aby se širokým obloukem vrátila k mostu.

„Pozpátku to nejde?“

Vozka se mu podíval do očí a zavrtěl hlavou s výrazem, který vypadal jako znechucení.

„Do prdele!“ vyštěkl Elliax. Seskočil ze zádě vozu a vyrazil k mostu.

„Elliaxi!“ Otočil se. Byla to jeho žena Vasin. Měla ruce v bok a ze zádi vozu se dívala za ním. „Kam jako jdeš?“ zaburácel její hlas.

Cromme Cruachu, pomyslel si. *Proč jsem jediný, kdo dokáže myslet?*

„Hod' sebou!“ zakřičel. Pak mnohem tišeji dodal: „Krávo blbá.“ Do vozu v její blízkosti narazil šíp a rozmetal kolem sebe třísky. Zdálo se, že si toho nevšimla. Další šíp se zabodl do země ani ne tři kroky od něho. „*Dělej!*“

„Ale ty přece Zagara znáš. Nic nám neudělá.“

„To sice ano, ale neznám ty šípy, nemyslíš?“

„No tak, Elliaxi. Vrať se sem a –“

„To se děje *ted'*! Přestaň skuhrat a *hod' sebou, kurva!*“

Žena konečně začala těžkopádně slézat z vozu, který zatím plahočivě opsal asi desetinu kruhu, jímž se vracel k mostu. Elliax na nic nečekal, rychle most přeběhl a pádil dál. Otočil se, až když byl daleko na svahu k hradišti. Vasin za ním supěla přes pastvinu u řeky, tlustý maják navlečený v zářivých barvách uprostřed zmateného úprku mladých a starých, kteří to měli k mostu nejbliž. Zastavila se, s rukama v bok se předklonila a těžce oddechovala. Ohlédla se, jako by si připomněla, co se děje, a plahočila se dál, zatímco kolem se hnaly malé děti.

Kurva, Cromme Cruachu, pomyslel si Elliax.

Vůz byl v polovině mostu. Král Mylor stále seděl v křesle a s úsměvem se rozhlížel kolem sebe, jako by si vyjel obdivovat podzimní listí. Vozka švihal volky jako šílený, ale jestli nějakou naléhavost cítili, nedávali to najevo. Velká většina Bartonských byla uvězněná za vozem na špatné straně řeky. Zagarovy oddíly vytrvale postupovaly a masakrovaly, na co přišly.

Šest lučištnic na koních, které bitvu zahájily, se oddělilo od maidunské linie a rozjelo se tryskem širokým obloukem kolem

prchajících obyvatel Bartonu. Když dojely k řece, zvedly luky a jako jedna vystřelily po volcích. Zvířata zařvala a splašila se. Kopyty si navzájem vytrhávala kusy masa a také rozsekala na kusy přední kola vozu. Ten se naklonil dopředu. Volci zpanikařili, vyrazili a ušlapali několik dětí. Zlomená osa se zasekla do zdiva a smýkla vozem na stranu, takže zablokoval celou šířku mostu.

Když teď byl most neprůchodný, mohl Elliax na manželku bez nebezpečí počkat. Díval se, jak Zagarova vojska postupují v organizované linii a sekáním mění bartonské pekaře, rolníky, svíčkaře, kováře a bardy na hromady masa.

3. KAPITOLA

ULPIUS SI ODHRNUL Z OBLIČEJE NÁDHERNOU KADEŘ A DÍVAL SE, jak maidunské oddíly postupují přes bartonské obyvatele a masakrují je. U Marta, to byla podívaná! Dal se den strávit lépe než sedět na slunném svahu s bratry ve zbrani – tedy spíš bratry ve zlodějině, znásilňování a vraždění – a pozorovat bitvu? Vypadalo to, jako by jim ji uspořádali pro pobavení. Skřet měl jako obvykle pravdu. Ulpiovi se autoritativní osoby normálně přičily, ale Skřet byl schopností předvídat příležitosti a čenichat kořist jako druid. Věděl nejen to, že k téhle bitvě dojde, ale našel taky skvělé místo, odkud se dala pozorovat. Někteří říkali, že Skřet je živoucí legenda. Ulpius by tak daleko nezašel – nikdy u nikoho –, ale byl ochoten připustit, že ten chlapík jistě nadání má. Pro tuto chvíli mu stačilo být v jeho bandě.

Ze zvuků, které k nim doléhaly – říčení koní, řev, třesk kovu o kov, pronikání železa starými dřevěnými štíty –, se mu ježily chloupky na pažích a zády mu probíhaly záchvěvy škodolibé radosti. Nejlepší bylo dívat se, jak prchajícího hlupáka přejíždí válečný vůz. Bylo to, jako by se někdo na pláži snažil uniknout vlně. „Ach, ach, ach, ááách!“ vykřikovali všichni, když ubohá postava v jednu chvíli běžela, v další zmizela a pak se objevila znovu jako mrtvola. Dokonalí byli i ti, kteří se posadili bez dolních částí nohou, rozhlédli se kolem sebe, uviděli svá chodidla opodál a zhroutili se. Skvělá zábava. Ostatní z bandy to taky zbožňovali. Výskali, jásali, ukazovali si momenty, které ostatním mohly ujít, a předváděli zábavné parodické ukázky života bez nohou. Právě takové věci je sbližovaly.

Samozřejmě všechny kromě Jary. Ulpius se rozhlédl. Ano, tam byla, ležela na trávě a hleděla do nebe, zatímco pod nimi se odehrávalo něco, co se vidí jednou za život. Jak se mohla nedívat? Někteří lidé si neuměli svět užít.

Zítra bude kořist bohatá. Ale ne tak bohatá jako – *U Marta! Kde je?* Ulpius se začal plácet po těle jako někdo, komu pod tógu vletěla vosa. Och, úleva. Zrcátko bylo přesně tam, kam je dal, jako

vždycky.

AULUS ULPÍUS GALBA byl známý jako Ulpíus tak dlouho, že si své plné římské jméno už skoro nepamatoval. Postavou byl malý a měl až nepravděpodobně trojúhelníkový, neštovicemi rozrytý obličej, jenž přecházel z maličké kozí bradky do širokého čela korunovaného nadýchanou, zvlněnou hojností lesklých, znamenitě načesaných, obsidiánově černých vlasů. Na rozdíl od všech ostatních psanců, s nimiž se po odchodu z Říma setkal, vlastnil zrcátko. Zrcátka měli boháči, někteří válečníci a druidi, ale potulní bandité zpravidla tak marniví nebyli.

Ulpiovo zrcátko bylo přinejmenším donedávna nejdůležitější věcí v jeho životě. Velkou část volného času věnoval tomu, že hleděl do jeho naleštěného stříbrného povrchu a upravoval si vlasy. Strávil hodiny vymýšlením nejlepších vlasových krémů a vodiček. Momentálně nejoblíbenější z nich bylo několik vlastních slin smíchaných s trochou jílů, stříkem opilecké moči a spoustou krve. Na původu krve nezáleželo, ale lidská byla nejdostupnější, proto většinou používal ji. Ovčí měchýř ztratil, takže teď přechovával svůj vlasový krém v močovém měchýři z holčičky, který získal při jiné Zagarově akci.

Když Ulpíus zrovna nezdokonaloval hřebeny a údolí svého natupírovaného účesu, s oblibou zrcátko leštil. Opakovaný krouživý pohyb, při němž měl kovový předmět na klíně, ho uklidňoval, jakkoli jej někteří závidějící čumilové přirovnávali k masturbaci. Jedna nevychovaná blbka zaplatila za posměšnou poznámku o honění řeznou ranou, která se jí připomene, kdykoli se k zrcátku dostane *ona*.

Ulpíus odhadoval svůj věk kolem pětatřiceti let, ale všem tvrdil, že je mu dvacet. Pravdou bylo pro něho to, o čem si myslel, že tomu uvěří ostatní. Svou existenci viděl jako dva životy oddělené událostí, již zapříčinilo právě zrcátko. Ten první byl o hodně šťastnější.

Byl jediným dítětem páru, jenž v Římě vlastní prvotřídní

řeznictví. Nebo alespoň vlastnil. Nevěděl, jestli některý z nich ještě žije. Byli to bratranec a sestřenice, oba jedináčci, kteří měli pocit, že je rodiče zanedbávají, a záviděli ostatním sourozence. Ze všeho nejvíc toužili po tom, aby si brzy někoho vzali, nadělali spoustu dětí a zahrnovali šťastné potomstvo láskou. Měli tak svatbu v šestnácti a převzali řeznictví, které Ulpiovu otci zanechal dědeček z otcovy strany, jenž zemřel s nářkem nad nespravedlivostí toho všeho, když mu při porážce Římanů u Arausia kimberský oštěp přetl stehenní tepnu. Řeznictví, které patřilo k nejlepším v Římě, rozmazlovalo chutě bohatých ohromující nabídkou masa. Ulpiovi rodiče je zdokonalili a byli na ně právem hrdi. Ale ve skutečnosti chtěli hlavně děti.

Po sedmi potratech a utopení většiny výnosů podniku za širokou paletu odborníků na plodnost, kteří byli v Římě k dispozici – počínaje vousatými Řeky pouštějícími žilou až po barbary, kteří blouznili a mávali slepicí –, se Ulpius stal darem od bohů. Mrňavý, neduživý Ulpius s podivně tvarovanou hlavou. Málem se utrápili, když skoro umřel na plané neštovice. Poté, co se zotavil, se zaměřili na to, aby byl i přes obličej zjizvený neštovicemi nejšťastnějším dítětem na světě. Hrstkou jejich přátel nepřekvapilo, že maximální rozmazlování a žádná disciplína udělaly z lehce excentrického, náladového dítěte nepříjemného, sebestředného podivína.

V patnácti, kdy byla prakticky většina Římanů ženatých, Ulpius nejevil o dívky žádný zájem. Měl rád jenom svou společnost. Rodiče na něho nenaléhali. Strávil dlouhé hodiny tím, že se učil porcovat zvířata, jejichž části prodávali: kozy, ovce, koně, kočky, psy, včely, hrochy, oceloty, nosorožce a další. Zpočátku ho to nudilo tak, že dostával záchvaty vzteku. Klel, mlátil kolem sebe, kousal a často od zoufalých rodičů utíkal. Ale pozvolna se naučil mít řemeslo rád. Získal zběhlost, vypracoval se a pak si vypěstoval posedlost. Jeho rodiče si namlouvali, že dobře usměrněná posedlost může být užitečná.

Jediným mrakem na jasné obloze řeznictví byly hluboké neštovičné jizvy pokrývající jeho tvář, které se bohové rozhodli neférově prokat těžkým případem vřidkové akné. Ulpiovi však

nevadilo, že je tak ošklivý, protože to nevěděl. Rodiče si dávali pozor, aby v krámě a v jejich bytě nad ním nebyly zrcadlivé předměty. V Římě se tou dobou naštěstí rozmohl odpor k elitářství a nadržovalo se utlačovaným, takže zákazníci si jeho tělesnou odpudivost vykládali jako pobídku, aby se chovali vlídněji a přátelštěji.

Ulpus tak byl šťastný. Bavilo ho porcovat zvířata a hovořit se zákazníky, a když má člověk svou práci rád, tak to ani není práce, ne? Takhle mu to říkával táta.

A pak přišlo zrcátko. Bylo normální dopoledne měsíčního dne. Pamatoval si to, jako kdyby to bylo minulý týden. Připravoval vykostěnou jaguáří hlavu nadívanou různými zvířaty, když do krámu vstoupila krásná dívka jménem Sulpicia. Při čekání, až Ulpus hlavu zašije, vytáhla příruční zrcátko, aby si zkontrolovala líčení. Nepamatoval si, jak se to seběhlo, ale v jednom okamžiku si všiml zrcátka, v dalším se obsah jaguáří hlavy hrnul na pult a on měl Sulpiciino zrcátko v ruce, hleděl do něj a díval se na sebe. Vůbec poprvé doopravdy viděl sám sebe.

Ze zrcátka na něho hleděla šerednost. Jeho obličej vypadal jako houba, která nasákla rozředěnou krev, někdo ji nakrátko ponořil do roztaveného sýra a pak na ni neumělý malíř nakreslil dvě oči. Jedna věc byla ale pozitivní; měl skoro až nepřirozeně černé lesklé vlasy. Spatřit vlastní tvář byl šok, ale vynahrazovala to skutečnost, že od ní mohl odvést pozornost lidí svými vlasy. Bohužel byl jako někdo, komu se líbí účinek džbánku piva, a tak jich vypije patnáct – a zašel příliš daleko.

Všichni Římané, které Ulpus znal, měli krátké, pravidelně stříhané vlasy, zatímco elegantní Římanky si v souladu s módou vršily kadeře nad temenem hlavy. Spousty barbarských otroků, turistů, obchodníků a přistěhovalců chodily s vlasy dlouhými a neupravenými. Ulpus se domníval, že když se mu podaří zkombinovat to nejlepší z vlasové módy barbarských mužů a římských žen, bude to vypadat skvěle.

K pozvolna narůstajícímu zděšení svých rodičů začal odmítat holiče a jeho nádherná hříva pomalu, pomaličku bujela. Zatímco ostatní mladíci jeho věku četli, běhali, chodili na hry, potloukali se

po fórech a navštěvovali místa jako Capri, Athény a zříceniny Kartága, Ulpus byl ve svém pokoji a upravoval si vlasy. Z bylin a živočišných tekutin namíchal celou škálu vlasových mastiček. Leštil nože v řeznictví, aby se daly používat jako zrcátka.

Ale Sulpiciino zrcátko bylo nejlepší. Každý týden se těšil na měsíční den, až dívka přijde do krámu a dovolí mu do něho nahlédnout. Naleštěný stříbrný povrch odrážel jeho kadeře mnohem zřetelněji než nože a kaluže a zlatý rámeček jim dodával náležitý stupeň vznešenosti. Začal být zrcátkem posedlý skoro stejně jako svými vlasy a Sulpicia musela v řeznictví trávit delší a delší dobu čekáním, až jí je vrátí.

Ze začátku Sulpicii připadal milý. Ale postupem času vystřídala čistší emoce mládí nejistota dospívání a kompenzační touha vysmívat se ostatním. Situace jí tak připadala čím dál legračnější. Začala s sebou brát přítelkyně, aby jim ukázala toho zvláštního prťavého řezníka a jeho „účesový fetišismus“, jak to bystře pojmenovala. Když se vdala a měla chlapečka, často přerušovala dopolední procházky po Římě návštěvou řeznictví.

Ulpus posměch a narůstající zmatek rodičů nevnímal, neboť byl hluboce zamilován do svých vlasů a Sulpiciina zrcátka. Věděl, že si takové zrcátko nebude moci nikdy dovolit, ale musel je mít. Tak se stalo, že jednou ráno, když Sulpicia přišla do řeznictví sama, zjistil, že stojí nad ní, v jedné ruce má zrcátko a ve druhé porcovací nůž. Sulpicia ležela na podlaze, z krku jí stříkala krev a oči, kterými na něho hleděla, měly čím dál skelnější výraz.

Uprchl nejdřív do Ostie, potom na moře.

Na moři střídala dlouhá období nudy děsivá, vzrušující a hanebná dobrodružství. Jeho posedlosti sebou samým a rostoucí zálibě v krutosti život na moři vyhovoval. Zanedlouho se z mladého plavčíka vypracoval na mladého piráta. Vedl si dobře. Zabil spoustu lidí. Zjistil, že řeznické dovednosti se velice hodí, aby člověk věděl, jak ukončit souboj na nože. Ztroskotání na dumnonijském pobřeží v jihozápadní Británii udělalo jeho pirátství načas přítrž a Ulpus se po mnoha nepříjemných událostech, jež vytlačil do odlehlých koutů své paměti (muži, kteří ho zpola utopeného zachránili na pláži, dělali, že v něm nepoznali

muže, což nebyl nejlepší začátek), ocitl tam, kde byl teď. Pořád měl nádherné, velice upravené vlasy, byť s mužským účesem, ale vězel v té Hádem zatracené díře, na britském ostrově, a dostával zapláceno podle předvedeného výkonu jako suchozemský pirát v malé tlupě banditů vedené jistým Landunem Ogilviem, který si nechával říkat Skřet.

Ulpus měl podezření, že ho do tlupy přijali proto, aby do ní vnesl trochu krásy, neboť Skřet měl velký nos, holou hlavu a žádné uši. Ztratil je při trýznivém incidentu, o němž nechtěl mluvit. Přes svrážtlé shluky chrupavek, které mu po nich zbyly, nadále slyšel, ale ani k nim se nechtěl vyjadřovat. Jen velice málo těch, kteří žertem prohodili, že jeho uši vypadají jako kočičí řiť, vyvázlo se životem.

Skřet nebyl jenom velice všímavým vůdcem bandy, ale také nejkrutějším mužem, se kterým se kdy Ulpus setkal, a to už bylo co říct. Zkaženosti, jimž byly oběti tlupy vystavovány, dělaly Ulpiovi velkou radost. Ale jen do okamžiku, kdy se u něho objevila nová posedlost. Posedlost, která se vyrovnala zrcátku, nebo je dokonce předčila. A tou byla Jara. Dívka jménem Jara mu ničila život.

Jara byla nejnovějším přírůstkem Skřetovy bandy. Našli ji, když pracovala v jedné nálevně, a Skřet si ji oblíbil, Pluto ví proč. Potřebovali náhradu za Fearghaila, kterého k údivu všech, a především Fearghaila samotného, před několika měsíci zabil medvěd.

Ulpus věděl, že všechny ženy znamenají potíže, a Jara v tom nebyla výjimkou, přestože jí nemohlo být víc než deset. Ze začátku se zdála být v pohodě – tichá dívka, která se straní ostatních a svou drobností a pružností se hodí pro vloupačky. Nějak se ale stalo, že Jara začala dělat cosi opovrženého a neodpuštělného, co nikdo nikdy neudělal. Způsobila, že se Ulpus styděl za své vlasy.

Zvláště se na něho dívala, když si je vyčesával.

Včera se jí zeptal přímo: „Chceš se mi vysmívat?“

„Ne,“ odpověděla. „Proč bych se vysmívala tvým vlasům?“

Až o hodinu později, když si rozhovor přehrával v paměti, si

uvědomil, co vlastně provedla. Rozhodl se, že ji při nejbližší příležitosti zabije.

JAK TAM ULPIUS seděl na kopci, popíjel cider, pozoroval masakr pod sebou a těšil se na zítřejší plenění bojiště, v duchu si nacvičoval potenciálně ošemetný rozhovor, který se odehraje. „Je to tak, Skřete. Ten hajzl ještě žil! Zabodl do ní nůž, když se mu ho snažila vzít. Strašná škoda. Takové milé dítě to bylo, a skončilo tak krutě.“

Ulpus se usmál.

4. KAPITOLA

DUG PRCHAL. POKUSIL SE JE ZORGANIZOVAT, KŘÍČEL NA NĚ, ŽE NEMŮŽOU PROHRÁT, pokud tu zkurvenou linii udrží! Vytrhl kopí muži, který ho míjel, a pokusil se prodrat dopředu. *Zbabělec*, napadlo ho, ale věděl, že sám není statečnější; věděl jenom, že největší šanci na přežití má tehdy, když linie vydrží. „Jízda nemůže zaútočit na linii kopí!“ zakřičel, ale bylo to marné. Barton prohrál ještě dřív, než se vojska vůbec setkala. Proto se Dug otočil a rozběhl se tak rychle, jak může čtyřicátník s mírnou nadváhou nastrojený do kroužkového brnění běžet armádou zachvácenou panikou. Mohl tam zůstat stát jako dávní hrdinové a s maidunským vojskem se utkat, uvažoval v běhu, jenže je starý voják, a je statečný voják. Nejde být obojí.

Málem zakopl o kluka, kterého předtím nosil na ramenou.

„Pomóóóc!“ vyjekl chlapec a natáhl k němu ruce. Tenoučkou holeň měl zlomenou v pravém úhlu.

Dug se zastavil. „Proč jsi neutekl? Řekl jsem ti, že máš utéct!“ Hoch se pokusil vstát, ale upadl, s obličejem zkřiveným bolestí a usopleným od pláče. Dug se ohlédl. Zagarova těžká jízda byla sto kroků daleko a rychle se blížila.

Shýbl se, aby chlapce zvedl, ale pak si vzpomněl na mantru, díky níž zůstal naživu od doby, kdy odešel ze severu, ode dne, kdy všechno ztratil. Nikdy nikomu nepomáhej. Znovu vzhlédl. Jízda byla blíž. Kdyby kluka vzal, zemřeli by oba. Pokud to neudělá, má šanci. A není jeho vina, že chlapec jeho radu neuposlechl.

Běžel dál a snažil se chlapcův křik neslyšet.

Hnal se přes údolní nivu k řece, až na něm drátěná košile cinkala. Před sebou viděl ženu. Najednou jí z krku trčel šíp. Svalila se na zem. Pravou rukou mávala jako rozezlená slepice křídlem. Dug ji přeskočil. Další projektily dopadaly všude kolem. V jednu chvíli někdo o překot běžel, v další padal. Od Dugovy přilby se s hlasitým zařinčením něco odrazilo, šíp nebo kámen. Bylo to, jako by dostal ránu kyjem. Klopýtl, málem zakopl o mrtvolu, a běžel dál.

Pokud se dostane k mostu, má šanci se zachránit. Zalétl k němu pohledem. Před nabouraným vozem, který jej blokoval, se rozprostíral do šířky mávající, pokřikující, řvoucí, pulzující dav ve tvaru vějíře. *Do kuní prdele!* Tudy únik nebyl možný.

Zapadl do rákosí, ještě než si stačil všimnout, že řeka je příliš hluboká, než aby ji přebrodiv. Uměl sice plavat, ale v drátěné košili ne. Kachna se zelenou hlavou se vynořila z úkrytu, záběry nohou se rozjela po hladině, vzápětí se vznesla, zatočila a odletěla směrem, kterým by rád odletěl i Dug. Měl dost času, aby si drátěnou košili sundal, než se k němu nepřátelé dostanou? Otočil se. Ne.

Těžká jízda zvolnila a stáčela se k mostu. Za ní ujížděly válečné vozy a zabíjely ty, kteří dost rychle neutekli. Dva se řítily k němu, jako když rozpálené sekáčky krájí teplý velrybí tuk. Zahlédli jeho drátěnou košili a chtěli ji. To je nevýhoda, když je člověk oblečený do něčeho lepšího, než má zbytek armády. Ukrýt se nebylo kde. Vozy kodrcaly k němu a čtyři páry nepřátelských očí se pevně upíraly do jeho. Paže zvedly oštěpy. Dug se rozhlédl po nějakém slabším, lukrativnějším cíli, kterým by mohl odvést jejich pozornost. Ale viděl pouze umírající lidé s nanicovatými zbraněmi, kteří na sobě neměli nic, co by někdo mohl chtít.

Byl to mohutný muž a dobrý bojovník. Věděl, že není největší ani nejlepší, ale byl větší a lepší než většina. I když už se ocitl daleko za zenitem. Už si to s válečným vozem rozdál a zvítězil, jenže to bylo na severu a jemu bylo o deset let mív. A vůz byl jenom jeden, zatímco tady na něho jely dva maidunské týmy, vybičované na takovou úroveň vojenské dokonalosti a trénovanosti, na jakou neměl Dug nikdy čas ani povahu.

Proč se do toho musel plést? Přiznejme si to, vzhledem k jeho hlouposti a opilosti mu nedošlo, že postavit se nejmocnějšímu vojsku v Británii vyhlášenému krutostí je špatný nápad, i když se zdálo, že plán vypadá bezpečně. Touhle dobou měl být na cestě do Maidunu, aby se upsal do služby Zagarovi. Jenže na to, aby to vysvětloval blížícím se vozatajům, bylo teď pozdě.

„Krabatý kuní kundy,“ zamumlal. Bylo mu špatně a zároveň se litoval. Povzdechl si, postavil se čelem k nim, připravil si kladivo

a nachystal se k poslednímu činu své dlouhé a již notně zašlé vojenské kariéry. Poskakování na špičkách z jedné nohy na druhou mělo usnadnit vyhýbání se oštěpům. Zkusil to. Paty mu začvachtaly v bahně při břehu řeky, a ve skutečnosti to moc nefungovalo.

„Bud' velebena, Danu! Bud' veleben, Bele! Bud' veleben, Toutatisi! Bud' veleben, Camulosi! Bud' veleben, Lugu... Bud' veleben, Crome Cruachu!“ Sám si nebyl jistý, jestli prosí o záchranu, nebo děkuje bohům za smrt.

5. KAPITOLA

LOWA FLOINNOVÁ SEDĚLA NAHÁ NA KRAJI OHNIŠTĚ a plameny barvily její obvykle bledou pokožku do zlata. Se zamračeným výrazem si jedním z krásně vykovaných, krutě ostrých šípových hrotů vyškrábala zpod nehtu krev a hlínu. Zachmuřeně se rozhlédla kolem sebe. Mohla za to ta *chýše*, že na ni tak nepříjemně a nebývale dolehl pocit strachu?

Znovu se rozhlédla. Podlaha z udusané hlíny byla vystlaná čistým rákosím a *chýše* byla vyplněná sice skrovným, ale dobře uspořádaným majetkem chudé, avšak hrdé rodiny. Kruhovou stěnu tvořila směsice hlíny, trusu a vegetace naplácaná na větvičky vpletené mezi dřevěné sloupky. Stoupala ke kuželovité střeše s komínovým otvorem uprostřed.

Vedle středového ohniště ležely čtyři smotané rohože na spaní, na policích bylo úhledně srovnáno několik hraček a nástrojů. Neuměle zhotovený třínohý dřevěný pes s hřebíky místo očí si ji v záři ohně vyčítavě prohlížel. U dveří stálo seřazeno osm čistých kožených domácích střevíců – dva velké, dva střední a čtyři malé. Dojemně čekají na majitele, kteří se už nevrátí, blesklo jí hlavou.

Odkud se tahle nostalgie vzala? Život z ní hloupý sentiment dávno vymlátil, přesto měla od konce bitvy zřetelně divný pocit. Neustále se lekala periferně zahlédnutých věcí, které tam nebyly. Když po podlaze přeběhl pavouk, málem nahlas vykřikla. Něco bylo hodně špatně. Anebo to patřilo k tomu, co se s člověkem děje, když zestárne? Třeba se staří lidé takhle cítí pořád. Tím by se jejich chování hodně vysvětlovalo. Vynadala si za slabost, zavrtěla hlavou a vrátila se k čištění nehtů pomocí šípového hrotu.

Obvykle byl nejcennější částí šípu dřík. Letky – péra, která napřimovala dráhu mezi lukem a cílem – bylo možné oškubat z kachen, které se daly snadno najít a absurdně snadno sestřelit. Až příliš snadno. Na rozdíl od převážné většiny lidí, s nimiž se setkala, Lowa neviděla důvod, proč věřit v existenci bohů. Jestli však jejich existenci něco dokazovalo, byly to určitě kachny. Jedině božskou ochranou se dalo vysvětlit, že živočich, který je

tak lahodný, má tak jemné peří a dá se tak snadno ulovit, se nejenom ubrání vyhynutí, ale dokonce přežívá v obrovském množství a nespočtu variací.

Běžný šípový hrot se dal poměrně jednoduše vytepat ze železa, odštípnout z pazourku nebo odlít z bronzu a bylo jej možné dostat z masa ven a použít znovu. Naproti tomu dříky musely být naprosto rovné, stopu dlouhé a zhotovené z lehkého dřeva, jaké má jasan, bříza nebo topol. Dobrý dřík se obtížně vyráběl a často se zlomil, pokud na něj bezohledný cíl spadl, vykroutil si jej z nohy nebo s ním jinak nešetrně zacházel.

Lowiny železné šípy byly jiné. Každý z nich láskyplně vykovala a nabrousila Elann Nancarrowová, hlavní maidunská zbrojířka. Byly ostré a dokonalé. Jeden jediný se dal vyměnit za deset nejkvalitnějších opeřených dříků. Měla několik různých typů: štíhlé bodkiny pro vzdálenost a průraznost, široké se zpětným háčkem pro působení škod na krátkou vzdálenost, tupé pro malou lovnou zvěř, a dokonce i srpkovité pro přetínání lodního lnoví. Věděla, že je to póza, že jsou jen o málo lepší než standardní šípové hroty, a že nikdy nebude mít důvod použít srpky. Vypadaly ale fantasticky. Jako jedna ze Zagarových vojaček nahromadila takové bohatství, že nevěděla, co ním, a tak si je mohla bez potíží dovolit. A navíc měla pro hezké věci slabost.

Její dlouhý luk se opíral o stěnu chatrče vedle kratšího, méně silného reflexního, který používala v koňském sedle. Dlouhý luk nebyl žádná póza. Představoval vyvrcholení let učení, praxe a experimentů – především Elann Nancarrowové a jejích předků. Elann pět let sušila na vzduchu a konzervovala tisový strom vcelku, načež z něj opilováním a obroušením vyrobila tělo luku o délce dvou kroků. Tužší jádrové dřevo tvořilo břicho, takže natažení kladlo větší odpor, což přidávalo energii. Pružnější vnější dřevo, z něhož byla vyrobena záda luku, zrychlovalo uvolnění a dodávalo šípu další energii. Většina mužů nebyla schopná luk pořádně napnout, ale Lowa po letech praxe vystřelovala šíp z plně nataženého luku každé tři tepy srdce. Kterýkoli z těch šípů dokázal na krátkou vzdálenost prorazit železo o tloušťce prstu a z osmi set kroků srazit z koně jezdce v kroužkovém brnění.

Konce šípu byly z rohu pratura vytvrzeného ohněm, tětiny ze surové kůže, rukojeť z poddajné, ale pevné kůže z hříběte. Neměl žádné zdobení. Byl zkroucený a hrbolatý jako podivně dlouhá, špatně naplněná klobása. Jeho plné natažení obnášelo neelegantní manévr, při němž bylo třeba stáhnout lopatky k sobě a bolestivě roztáhnout hrud. S výjimkou kuší a zbraní natahovaných koňmi nebo voly to byl pravděpodobně nejsilnější existující luk. Anebo se mu vyrovnal. Jeho dvojče stálo hrdě v chatrči Elann Nancarrowové na Maidunu. Mnozí tvrdili, že tyto luky určitě vznikly kouzlem a samotná Lova musí být mocný druid, když dokáže takovou zbraň používat. To ji rozčilovalo. Luk a její zdatnost byly výsledkem velkého množství dřiny, ničeho jiného.

Když se Lova teď podívala na luk a potom na krásný železný hrot, jehož tmavé mramorování bylo v mihotavé záři ohně ještě nádhernější, nepřinášelo jí to obvyklou hřejivou radost. Přistihla se, jak si říká, že jsou to pouhé věci. Zanařádala a mrštila po hračce v podobě psa kámen z praku. Kámen se odrazil od svislé stěny a odskákal do temného kouta.

Obvykle se jí nestávalo, že by minula. *O co Matce jde? Určitě je hladová*, řekla si. Přesvědčovala se, že kdyby jim Aithne ráno nezapomněla vzít ze zásobovacího vozu oběd, nebo kdyby si dala tu práci a vypravila se pro jídlo do hlavního tábora, nic by jí nebylo. Mnohem důležitější než hlad nebo paranoia byla otázka, co si obleče na večírek po bitvě.

Prohrabala se truhlou s oblečením zastrčenou ve výklenku. Venkovanské hadry. Zvedla koženou vestu. Byla ještě cítit psími lejny, jimiž ji vyčinili. Člověk by čekal, že lidé, kteří žijí v kvalitně postavených chýších jako tato, budou mít lepší oblečení. Jenže Barton už deset let ždímal Zagarovy daně. Kostra jeho vzkvétající minulosti zůstala, ale přepych byl pryč. Hodila vestu zpátky do truhly a ze své kožené brašny vytáhla zmačkané červeně lněné šaty. Nic jiného si na večerní slavnost vzít nemohla, ale měla je na sobě už předevcírem. Šířily kolem sebe slabý tělesný pach a na zadku měly skvrnu od trávy. Při vzpomínce na skvrnu se usmála.

Počítala s tím, že na tomhle výpadu bude jen jedna oslava

vítězství. Musí ale červené šaty vynést podruhé. V období dospívání by ji to možná rozhodilo. Když jí teď táhlo na třetí křížek, trápilo ji to pořád, ale věděla, že by nemělo. Chlapům je jedno, že máte na sobě desetkrát totéž, hlavně že vypadáte dobře. Některé ženy si toho všimnou, ale názor žen, které se o takové pitomosti starají, pro ni neznamenal prakticky nic. Kromě toho, jak usoudila před lety a skoro se o tom přesvědčila, většina lidí bude mít dost starostí sama se sebou, než aby si všímala, co má na sobě.

Když se sklonila do krytého vstupu a sáhla po dveřích, vzpomněla si, jaká jí byla onehdy večer zima. Vyhrabala z hromady bojového oblečení kožené jezdecké kalhoty a oblékla si je pod šaty. Co na tom, že se z ní na večírku bude linout koňské aroma? Pořád bude cítit líp než kterýkoli z mužů. Naposledy se po chýši rozhlédla a všimla si nahoře na polici zastrčeného vlněného šátku. Sundala jej a zvedla do záře ohně. Byl kvalitnější než krámy v truhle. Našla na něm vyšíтый obrázek... možná jezevec... ale možná pes. Šátek byl sice neumělý a špatně utkaný, ale paní domu na něm viditelně záleželo natolik, že jej schovávala před dětmi. V době, kdy bude taková zima, že jej začne potřebovat, se už setmí natolik, že nikdo neuvidí, jak hrozně vypadá. Jo, vezme si jej. Zalovila ve staré sedlové brašně a vytáhla zlatou brož, kterou jí Zagar dal po předchozím triumfu. To jej trochu vylepší a *možná* potěší Zagara. Rozhodně by to ale nepřiznal, takže se to stejně nedozví.

Nazula si lehké kožené střevíce, pak si to rozmyslela. Okované jezdecké boty si s kopcem poradí líp, zejména při zpáteční cestě, až se setmí a ona možná bude trochu opilá. *Výborně*, pomyslela si. Přemýšlení o věcech tak všedních jako oblečení její strach rozptýlilo. Dokud o tom nezačala přemýšlet. *U Danu!* Když takhle z rány sloupila strup, prudká nevolnost se vyřinula znovu. Zdálo se, že se s tím nedá nic dělat, jediná možnost byla nevšímat si toho a jít dál. Pití pomůže. Strčila si šátek pod paži, zavrtěla hlavou a vyšla z chýše do jasného podvečerního světla.

Chýše byla jednou z dvanácti podobných, které stály do kruhu kolem středové návsi. Všechny je obtáčel nízký val a mělký příkop.

Polovinu náspu korunovala palisáda ze špičatých kůlů. Dřevo nebylo nově opracované, takže polovinu palisády někdo postavil už před lety, což bylo asi tak stejně platné jako půlka kbelíku. Usoudila, že určitě začali před deseti lety, těsně předtím, než Carden Nancarrow porazil bartonské šampióny, ale pak ji napadlo: *Proč by obranu stavěl někdo, kdo už je poražený?* a zarazila se. Dnes zjistili proč. Protože maidunské vojsko je nevypočitatelné.

Na východ od chýší, zlatě žhnoucích v nízkém slunci, se země zvedala k bartonskému hradišti. Od západu se nesly zvuky, pachy a kouř ze zbytku bartonské vesnice kolem pramenné linie, která se stala dočasným táborem maidunského vojska. Ostrý smích a řinkot železa z cvičných zápasů Lowě připomněl prostší časy, kdy byla ubytovaná se zbytkem armády. Večer by strávila podváděním při pijáckých hrách a vyhýbáním se sexuálním návrhům, místo aby trpěla na snobském večírku. Z kouřového aromatu pečeného masa jí v žaludku zakručelo hlady, přestože k němu byl přimísen nasládlý pach koňského trusu.

„Lowo! Lowo Floinnová!“

Byla to její sestra Aithne a ostatní děvčata, čekaly na ni. Aithne se jednou rukou opírala o svalnatý bok a na pihovaté tváři měla pohodový úsměv. Dívčí věneček z květin v jejích vlasech hezky kontrastoval s absurdně krátkou koženou sukní. „O málo víc než opasek!“ určitě na večírku prohodí přinejmenším pět pitomců bez fantazie. Jako by Aithne četla Lowě myšlenky, otočila se a zakroutila na sestřičku zadnicí. Na obou stranách bylo vidět holý zadek dobře na šířku palce. Lowa cítila, jak se předchozím chmurám vymyká pousmání a zvedla ruku na pozdrav.

Na večírek po bitvě pro Zagarovy vyšší šarže byla obvykle zvána pouze Lowa, ale vzhledem k tomu, jak se jim ráno podařilo rozebrat bartonské linie, dostalo se tentokrát na všech šest jízdnic lukostřelkyň z její družiny. Lowu pobavilo, že čekají. Na bojišti by se vrhly na cokoli, ale představa, že by měly přijít samy na večírek maidunské elity, je děsila.

„Jak se má Findus?“ zeptala se Lowa.

„Spokojeně se pase. Odpoledne byl roztomilý. Sebral mi z brašny

jablko, když jsem se nedívala, a potom odklusal jako princ – s každým krokem si pšouknul!“ zachichotala se pronikavým hlasem Aithne. Lowina sestra koně milovala. Lowa na ně pohlížela jako na užitečné tvory. „Jak to vypadá na vybranějším konci města?“

„Čistě. Tiše.“

„Takže opak našeho. Co se děje? Vypadáš... ustaraně?“

„To nic. Asi mám hlad.“

„No jasně, omlouvám se.“ Aithne pokrčila rameny. „Výhodou je, že když jsem pro nás ten oběd zapomněla vzít teď, nejspíš to podruhé neudělám.“

„Udělala jsi to i vloni u Thanetu.“

„Pak je dvakrát větší šance, že už se to nestane.“

Aithne vzala Lowu za ruku a odvedla ji na cestu stoupající k hradišti.

Čtyři zbývající ženy se usmály a zařadily se za ně. Cordelia Karabáčka měla bicepsy, které v mužích probouzely závist, olivovou pleť, čelo jako štítovou puklici a vousy, o nichž zřejmě nevěděla. Maura Ochmelka byla drobná a zlostná. Seanna Jablonská z nich byla nejstarší a nejvyšší. Z malé hlavy jí rašila bujná kštice kudrnatých plavých vlasů. Realin Tichošlapová byla jejich krasavice. Předurčovala ji k tomu vlnadná postava, hříva hustých, tmavě rusých vlasů a zelené oči, které jako by každé světlo zachytily, zkoncentrovaly a vyzářily tak oplzle koketním způsobem, až to každého, kdo s ní mluvil – jedno, jestli muž nebo žena, starý nebo mladý –, přesvědčilo, že je chtivá dělat s ním tady a teď všechny možné nemravnosti. Byla to velice oblíbená a možná nejpočetnější žena v Zagarově vojsku.

Na sobě měly směsici sporého bojového oděvu a hadříků, které ukořistily ve vesnici. V maidunských kurvích norách by nijak nevyčnívaly. Skupinky vojáků a doprovodu se zastavovaly, aby si hrdinky dnešní bitvy prohlédly, když je mījely. Lowina družina. Cítila, jak se její strach trochu zmírnil. Hrdost byla obranná přetvářka pro slabé, takže na svou družinu jako takovou hrdá nebyla. Byly jenom lepší než všichni ostatní a ona z nich ta nejlepší, jejich vůdkyně. Tak to bylo a působilo to příjemně.

6. KAPITOLA

KOUŘ SE VZNÁŠEL NAD POLEM A NATAHOVAL MLHAVÉ prsty vzhůru po strmém svahu stoupajícím k bartonskému hradišti. Obvykle bílé křídové zdi pevnosti byly v paprscích nízkého slunce narůžovělé. Světlo se třpytilo na bronzových nákrčnicích, náramcích a dalších špercích v průvodu, jenž zdolával klikatou stezku nahoru k hradišti a na Zagarovu oslavu vítězství.

Lowa poznávala většinu maidunských významných osobností. Byl tam Atlas Agrippa, ebenový obr z Kuše, s impozantní oboustrannou železnou sekerou pověšenou na zádech – na mnohých by takový slavnostní doplněk vypadal směšně, napadlo Lowu, ale k Atlasovi se hodil. Hovořil s ním skoro stejně velký Carden Nancarrow: Zagarův šampión, nejstarší syn kovářky Elann Nancarrowové a muž zodpovědný za skvrnu od trávy na jejích šatech. Lowa se usmála. Vedle Cardena stála dlouhonohá Deidre Mokřinová neboli Dionýsia Palusová, jak si teď nechávala říkat po římsku a velice otravně. Byla o hlavu vyšší než Lowa, ale vedle obou mužů vypadala drobně.

Cesta překonala širokou pastvinu. Napravo od nich trénovali mladí vozatajové rychlou jízdu a obrátky, vybíhání po oji, přeskakování z jednoho koně na druhého a další kousky, které se v boji *mohly* hodit, ale šlo při nich hlavně o předvádění se. Večerní světlo se blyštělo na nábojích kol a slinách prskaných koňmi. Nalevo, na vrcholku staré pohřební mohyly, Zagarův hlavní druid Titus Pontius Felix, známý jako Felix, vyvrhoval děti.

Vybral z nových zajatců devět nejmladších, protože devítka byla příznivé číslo, a nechal je připoutat k dřevěným příčným trámům přibitým ke svislým kůlům čelem k zapadajícímu slunci, což znamenalo, že stáli čelem k těm, kteří mířili na Zagarův večírek. Felix kolem nich chodil zleva, takže měl děti vždycky po pravé ruce, jak to bohové mají rádi. Tři bartonské děti, zhroucené v provazech vedle hromádek svých vnitřností, již svému účelu posloužily. Šest to teprve čekalo.

Felix směrem k dětem mával železnou tyčí obalenou zvonečky.

Potom se zastavil a zvolal: „Ene, bene, mina...mo,“ přičemž s každou slabikou ukázal na jiné dítě. Říkanka skončila u jednoho chlapce a Felix postoupil dopředu. Lowa a její družina se zastavily. Vybraný chlapec hleděl přes druida přímo na ženy. Byl hubený, na hlavě měl chomáč rudohnědých vlasů. Lowa mu hádala tak sedm let. Spodní polovina levé nohy mu od kolena dolů trčela pod nezvyklým úhlem. Jedno její já chtělo zasáhnout, staré já, jehož slovo už nemělo velkou váhu.

„Určitě jsou příjemnější způsoby dorozumívání se s bohy,“ poznamenala Aithne. „Navíc to stejně nefunguje. Nikdy neuhodne ani počasí.“

Pozorovaly, co druid dělá. Na nedalekém stromě zahoukal holub hřivnáč. Felix zvedl plešatící hlavu k tmavnoucí obloze, přejel dítěti po napjatém břiše postříbřenou bronzovou čepelí a zvolal: „Ukaž mi, Bele.“ Chlapec se prudce nadechl a pak zkřivil tvář v němé agonii. Z řezu na jeho břiše se prodral ven slizký vak. Felix přejel po vyčnívajících vnitřnostech prstem. Dítě trhalo hlavou ze strany na stranu, ale nevydávalo žádný zvuk. Felix je udeřil do hrudi. Chlapec se zkroutil v křeči, řezná rána na jeho břiše se doširoka rozevřela a ven vyhřezla krvavá masa střev. Felix hbitě ustoupil, ale hned nato si dřepł a rozhrábl lesklou hromádku železnou tyčí. Chlapec se podíval dolů na své vnitřnosti, pak zavřel oči a rozechvěle se rozplakal, ale zůstal zticha.

„Ten se držel dobře,“ zhodnotila Aithne, když znovu vykročila.

„Hlavně se nepodělal,“ řekla Lowa.

Ostatní ženy se zasmály, ale Aithne povytáhla obočí. „Tebe nikdy nenapadlo, že...“

„Co?“ zeptala se nedůtklivě Lowa.

„Že je to špatné?“

„Špatné?“

„Když Felix jen tak zabíjí spoustu dětí? Nedá se říct, že by někoho vyléčil nebo viděl budoucnost.“

Lowa si povzdechla. „Zagar by mohl mít druida filozofa, druida učitele, druida vypravěče, ale Felix, druid krutý, temný a mystický, se k našemu obrazu hodí líp, tak máme jeho. Nepřátelé neutečou s křikem ze strachu, že jim budeme kázat o vlastnostech bylin.“